

Rada
Európskej únie

V Bruseli 12. marca 2020
(OR. en)

**Medziinštitucionálny spis:
2018/0169(COD)**

**15301/19
ADD 1**

**ENV 1046
SAN 528
CONSOM 341
AGRI 631
CODEC 1803**

NÁVRH ODÔVODNENÉHO STANOVISKA RADY

Predmet:	Pozícia Rady v prvom čítaní na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o minimálnych požiadavkách na opätovné využívanie vody – návrh odôvodneného stanoviska Rady
----------	--

I. ÚVOD

Komisia prijala 28. mája 2018 legislatívny návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o minimálnych požiadavkách na opätovné využívanie vody, tzv. nariadenie o opätovnom využívaní vody (9498/18 + ADD 1 až ADD 6).

Európsky parlament prijal k návrhu Komisie pozíciu v prvom čítaní 12. februára 2019 (6427/19).

Rada sa na svojom zasadnutí 26. júna 2019 dohodla na všeobecnom smerovaní k návrhu Komisie (10278/19), ktorým sa predsedníctvu udeľuje mandát na rokovania s Európskym parlamentom.

Uskutočnili sa tri trialógy, a to 10. októbra, 12. novembra a 2. decembra 2019. Súbežne s týmito trialógmi sa uskutočnilo niekoľko technických trojstranných zasadnutí.

Výbor stálych predstaviteľov po analýze tohto znenia s cieľom dosiahnuť dohodu schválil 18. decembra 2019 konečné kompromisné znenie vyplývajúce z uvedených trialógov (14944/19 + COR1). Schválené znenie s prečíslovanými ustanoveniami bolo v ten istý deň rozoslané ako PRÍLOHA k dokumentu 15254/19 + COR 1.

Výbor ENVI v Európskom parlamente schválil znenie 21. januára 2020. Následne v ten istý deň predseda výboru ENVI zaslal predsedovi Výboru stálych predstaviteľov list, v ktorom uviedol, že pod podmienkou overenia právnikmi lingvistami odporučí výboru ENVI a plénu, aby prijali pozíciu Rady bez pozmeňujúcich návrhov.

Európsky hospodársky a sociálny výbor prijal k návrhu stanovisko 12. decembra 2018¹.

Výbor regiónov prijal stanovisko 6. decembra 2018².

II. CIEĽ

Účelom tohto nariadenia je zaručiť, aby regenerovaná voda bola bezpečná na poľnohospodárske zavlažovanie, čím sa zabezpečí vysoká úroveň ochrany životného prostredia a zdravia ľudí a zvierat, podnieti sa obehové hospodárstvo, podporí sa adaptácia na zmenu klímy a prispeje sa k riešeniu problému nedostatku vody a následného tlaku na vodné zdroje, a to koordinovaným spôsobom v rámci celej Únie a zároveň sa tak prispeje k efektívnemu fungovaniu vnútorného trhu.

III. ANALÝZA POZÍCIE RADY V PRVOM ČÍTANÍ

Všeobecné poznámky

S cieľom dospieť k dohode o nariadení o opätovnom využívaní vody viedli zástupcovia Rady a Európskeho parlamentu v rámci trialógu neformálne rokovania zamerané na zblíženie ich pozícií. Znenie pozície Rady k nariadeniu v prvom čítaní v plnej miere odzrkadľuje kompromis oboch spoluzákonodarcov, ktorý dosiahli s pomocou Európskej komisie.

¹ Ú. v. EÚ C 110, 22.3.2019, s. 94.

² Ú. v. EÚ C 86, 7.3.2019, s. 353.

Pokiaľ ide o ciele nariadenia o opätovnom využívaní vody, Rada a Európsky parlament sa zhodujú. Na tomto základe sa Rada a Parlament na záverečnom trialógu dohodli na znení nariadenia, ktorým sa zabezpečuje rovnováha medzi ich rozdielnymi pozíciami. Na jednej strane v záujme toho, aby sa predišlo zbytočnému administratívne zaťaženiu, chcela Rada zabezpečiť jasnosť, pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti nariadenia, a poskytnúť dostatočný priestor pre členské štáty, ktoré opätovne využívajú vodu na poľnohospodárske zavlažovanie, ako aj pre tie, ktoré tak nerobia. Na druhej strane Parlament chcel zintenzívniť harmonizáciu pravidiel opätovného využívania vody v EÚ, a to aj stanovením minimálnych požiadaviek na kvalitu vody a jej monitorovanie.

Hlavné otázky

Dohoda dosiahnutá počas trialógu 2. decembra 2019 predstavuje zblíženie pozícií Rady a Parlamentu v niekoľkých kľúčových otázkach.

Rozsah pôsobnosti

Rada a Parlament sa zhodujú na tom, že minimálne požiadavky na kvalitu vody a monitorovanie stanovené v nariadení sa týkajú len používania upravenej komunálnej odpadovej vody na poľnohospodárske zavlažovanie. Keďže sa však uznáva veľký potenciál opätovného využívania regenerovanej vody na iné účely ako na poľnohospodárske zavlažovanie, v prílohe I k nariadeniu sa stanovuje, že bez toho, aby boli dotknuté príslušné právne predpisy Únie v oblasti životného prostredia a zdravia, môžu členské štáty používať regenerovanú vodu na ďalšie účely, napríklad na priemyselné a environmentálne účely a na účely súvisiace s vybavenosťou.

Okrem toho pozícia Rady v prvom čítaní obsahuje v článku 2 ods. 2 diskrečnú doložku, ktorá členským štátom umožňuje prijať rozhodnutie o tom, že na jednom alebo viacerých správnych územiach povodia alebo ich častiach nie je vhodné opätovne využívanie vody na poľnohospodárske zavlažovanie. Toto umožňuje členským štátom, ktoré vodu opätovne nevyužívajú, aby sa vyhli zbytočnému administratívne zaťaženiu, ako sú náklady spojené s vytvorením administratívnej infraštruktúry na udeľovanie povolení.

Zároveň sa diskrečnou doložkou stanovujú spôsoby na zabezpečenie toho, aby členské štáty svoje rozhodnutia riadne odôvodňovali, podľa potreby preskúmavali, a to aspoň každých šesť rokov, a predložili ich Komisii. Okrem toho sa v článku 10 ods. 3 ukladá členským štátom povinnosť sprístupňovať svoje rozhodnutia verejnosti online alebo inými spôsobmi. V odôvodnení 7 sa ďalej vysvetľuje, že účelom nariadenia je uľahčiť využívanie regenerovanej vody na poľnohospodárske zavlažovanie vždy, keď je to vhodné a nákladovo efektívne. V tomto odôvodnení sa tiež poukazuje na to, že nariadenie by malo byť dostatočne flexibilné, aby sa zabezpečilo, že členské štáty, ktoré vodu opätovne na poľnohospodárske zavlažovanie nevyužívajú, budú musieť stanovené pravidlá uplatňovať až vtedy, keď začnú takéto opätovné využívanie vody praktizovať v neskoršej fáze.

Rada a Parlament okrem toho uznávajú, že je dôležité umožniť inováciu v oblasti opätovného využívania vody a zároveň zabrániť narušeniu hospodárskej súťaže. Z týchto dôvodov sa v pozícii Rady v prvom čítaní v článku 2 ods. 3 ustanovuje, že za určitých podmienok sa výskumné a pilotné projekty môžu od uplatňovania nariadenia odchýliť.

Napokon sa v článku 2 ods. 4 poukazuje na to, že nariadenie o opätovnom využívaní vody sa uplatňuje bez toho, aby bol dotknutý legislatívny rámec týkajúci sa hygieny potravín ustanovený v nariadení č. 852/2004.

V článku 2 sa zároveň zohľadňuje viacbariérový prístup tým, že sa v ňom uvádza, že nariadenie o opätovnom využívaní vody nebráni prevádzkovateľom potravinárskych podnikov v tom, aby dosiahli kvalitu vody potrebnú na splnenie požiadaviek nariadenia č. 852/2004 tým, že v nasledujúcom štádiu uplatnia viaceré možnosti úpravy vody, a to samostatne alebo v kombinácii s ďalšími možnosťami, ktorých podstatou nie je úprava vody, alebo v tom, aby na poľnohospodárske zavlažovanie používali iné alternatívne zdroje vody. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že v článku 5 ods. 4 písm. c) sa stanovuje, že v pláne riadenia rizík opätovného využívania vody sa musia najmä určiť dodatočné bariéry v systéme opätovného využívania vody a stanoviť akékoľvek dodatočné požiadavky za bodom súladu, ktoré sú potrebné na zaistenie bezpečnosti systému opätovného využívania vody, a to vrátane podmienok týkajúcich sa distribúcie, skladovania a prípadne využívania, a určiť subjekt alebo subjekty zodpovedné za dodržiavanie týchto požiadaviek. Odkaz na bariéry sa uvádza aj v prílohe I oddiele 2 bode 1.

Napokon, do kompromisného znenia sa nezahrnul navrhovaný pozmeňujúci návrh Parlamentu na zavedenie zodpovednosti prevádzkovateľa zariadenia na regeneráciu vody v prípade nedodržania súladu, pretože sa dospelo k názoru, že nepatrí do rozsahu pôsobnosti. Okrem toho by bolo v praxi veľmi ťažké dokázať, že kontamináciu pôdy alebo plodín spôsobila regenerovaná voda.

Minimálne požiadavky na kvalitu vody a monitorovanie

Cieľom nariadenia o opätovnom využívaní vody je chrániť zdravie ľudí a zvierat a životné prostredie stanovením minimálnych požiadaviek tak na kvalitu regenerovanej vody, ako aj na monitorovanie ich dodržiavania v kombinácii s harmonizáciou kľúčových prvkov riadenia rizík.

Tieto minimálne požiadavky sa stanovujú v prílohe I a prílohe II k nariadeniu. Tieto prílohy sú výsledkom dôkladnej práce expertov, a to aj zo Spoločného výskumného centra (JRC). Vzhľadom na to, že technická práca musí mať prednosť pred politickými úvahami, Rada a Parlament sa v rámci trialógov dohodli, že sa urobí len niekoľko zmien týchto príloh, ktoré následne JRC potvrdilo. Okrem toho sa z dôvodov jasnosti do tabuľky 1 v prílohe I vložila poznámka pod čiarou, ktorá znie: „Ak ten istý druh zavlažovanej plodiny patrí do viacerých kategórií tabuľky 1, uplatňujú sa požiadavky najprísnejšej kategórie.“ Rada a Parlament sa ďalej dohodli na ustanovení o validačnom monitorovaní. V tomto ustanovení sa stanovuje, že validačné monitorovanie sa musí vykonať vo všetkých prípadoch, keď sa modernizuje vybavenie a keď sa pridávajú nové zariadenia alebo procesy. Navyše sa validačné monitorovanie musí vykonávať len v prípade najprísnejšej triedy kvality regenerovanej vody.

Okrem toho sa udelením právomoci Komisie prijímať delegované akty s cieľom prispôbiť kľúčové prvky riadenia rizík technickému a vedeckému pokroku (článok 5 ods. 5 prvý pododsek), ako aj delegované akty dopĺňajúce nariadenie s cieľom stanoviť technické špecifikácie riadenia rizík (článok 5 ods. 5 druhý pododsek) zabezpečiť, že nariadenie zostane aktuálne. Okrem toho sa v článku 11 ods. 5 stanovuje, že Komisia musí po porade s členskými štátmi vypracovať usmernenia zamerané na podporu uplatňovania tohto nariadenia v praxi. Komisia musí tieto usmernenia predložiť do dvoch rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia. Harmonizácia takisto vyplýva z článku 6 ods. 5, v ktorom sa stanovuje, že príslušné orgány musia žiadateľovi o povolenie oznámiť očakávaný dátum vydania rozhodnutia do 12 mesiacov. Napokon, na základe článku 15 musia členské štáty, ktoré opätovne využívajú vodu na poľnohospodárske účely, stanoviť pravidlá týkajúce sa sankcií uplatniteľných pri porušení nariadenia a prijať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich uplatňovania. Členské štáty musia do 4 rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti oznámiť Komisii uvedené pravidlá a opatrenia, ako aj každú následnú zmenu, ktorá sa ich týka.

V pozícii Rady v prvom čítaní sa nestanovujú minimálne požiadavky na mikropolutanty a mikroplasty. V prílohe II bode B odseku 6 písm. e) sa však uvádza, že mikropolutanty a mikroplasty sú látky, ktoré vzbudzujú obavy v súvislosti s kvalitou vody a ktoré si pri posudzovaní rizika vyžadujú osobitnú pozornosť. Okrem toho sa v článku 12 ods. 2 písm. d) uvádzajú látky vzbudzujúce nové obavy ako aspekt, ktorému musí Komisia venovať pri hodnotení mimoriadnu pozornosť. V tejto súvislosti Komisia vyjadrila ochotu vydať vyhlásenie, že vzhľadom na to, že mikropolutanty a mikroplasty sú všeobecným problémom, nielen pokiaľ ide o regenerovanú vodu, bude vyvíjať úsilie zamerané na ďalšie riešenie tejto dôležitej otázky.

Možnosť zohľadniť rozdiely medzi systémami opätovného využívania vody v EÚ

V súlade s prístupom prispôsobenia na daný účel sa v kompromisnom znení uvedenom v pozícii Rady v prvom čítaní ponecháva flexibilita pre členské štáty, ktoré opätovne využívajú vodu na poľnohospodárske zavlažovanie, pokiaľ ide o organizáciu ich systémov opätovného využívania vody. Kompromis zároveň zabezpečuje dostatočnú ochranu zdravia ľudí a zvierat a životného prostredia. Článok 5 (Riadenie rizík) a článok 6 (Povinnosti v súvislosti s povolením na regenerovanú vodu) v spojení s vymedzeniami príslušného orgánu, koncového používateľa a zodpovedného subjektu uvedených v článku 3 ponechávajú členským štátom flexibilitu, pokiaľ ide o povinnosti jednotlivých aktérov v systéme opätovného využívania vody.

Okrem toho sa s cieľom poskytnúť potrebnú možnosť prispôbiť sa miestnym okolnostiam v článku 3 ods. 11 vymedzuje bod súladu ako miesto, kde prevádzkovateľ zariadenia na regeneráciu vody odovzdáva regenerovanú vodu nasledujúcemu účastníkovi reťazca, zatiaľ čo v článku 6 ods. 3 písm. f) sa stanovuje, že presný bod súladu sa môže stanoviť v povolení.

Napokon sa v článku 7 ods. 3 stanovuje flexibilita, keďže sa v ňom uvádza, že zodpovednosťou príslušného orgánu v členskom štáte je skonštatovať, že došlo k obnoveniu súladu pri opätovnom využívaní vody podľa postupov stanovených v pláne riadenia rizík opätovného využívania vody.

Vzhľadom na flexibilitu, ktorá sa v pozícii Rady v prvom čítaní ponecháva členským štátom a ďalším aktérom v oblasti opätovného využívania vody, stanovili spoluzákonnodarcovia v rámci trialógu dátum uplatňovania na tri roky od nadobudnutia účinnosti nariadenia (článok 16).

Ďalšie dôležité otázky

V pozícii Rady v prvom čítaní sa stanovuje niekoľko ďalších dôležitých otázok, na ktorých sa zástupcovia Rady a Európskeho parlamentu dohodli počas trialógov.

Informácie a transparentnosť

S cieľom podporiť opätovné využívanie vody musia členské štáty, v ktorých sa regenerovaná voda používa na poľnohospodárske zavlažovanie, organizovať všeobecné informačné kampane a kampane na zvyšovanie povedomia zamerané na úspory vodných zdrojov v dôsledku opätovného využívania vody na poľnohospodárske zavlažovanie. S cieľom zabrániť neprimeranému zaťaženiu sa v článku 9 stanovuje, že členské štáty môžu takéto kampane prispôbiť rozsahu opätovného využívania vody. Navyše z dôvodov transparentnosti sa v článku 10 uvádzajú informácie o opätovnom využívaní vody, ktoré členské štáty, v ktorých sa regenerovaná voda používa, musia sprístupniť verejnosti online alebo inými spôsobmi. Tieto informácie musia byť primerané a musia sa aktualizovať každé dva roky. Napokon sa v článku 11 ustanovuje vytvorenie systému informácií o monitorovaní vykonávania nariadenia.

Prístup k spravodlivosti

V pozícii Rady v prvom čítaní sa odkazuje na prístup k spravodlivosti v novom bode odôvodnenia (39), ako je to aj v prípade smernice o plastoch na jedno použitie. Zohľadňuje to skutočnosť, že všetky členské štáty sú zmluvnými stranami Dohovoru EHK OSN o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, všeobecne známeho ako Aarhuský dohovor. Stanovenie osobitných povinností v oblasti prístupu k spravodlivosti v nariadení o opätovnom využívaní vody nie je potrebné vzhľadom na to, že všetky členské štáty EÚ majú dobre fungujúce vnútroštátne systémy na zabezpečenie prístupu k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia.

Hodnotenie a preskúmanie

V článku 12 ods. 1 sa stanovuje, že Komisia musí vykonať hodnotenie a preskúmanie uplatňovania nariadenia do 8 rokov od nadobudnutia účinnosti. V tomto článku sa špecifikujú prvky, na ktorých sa toto hodnotenie musí zakladať. Komisia musí v rámci hodnotenia posúdiť, či sa dá realizovať rozšírenie rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia na regenerovanú vodu na ďalšie osobitné použitia vrátane opätovného použitia na priemyselné účely. Komisia musí posúdiť aj to, či sa dá realizovať rozšírenie požiadaviek tohto nariadenia tak, aby sa vzťahovali aj na nepriame využívanie upravenej odpadovej vody.

IV. ZÁVER

V pozícii Rady v prvom čítaní k nariadeniu o opätovnom využívaní vody sa v plnej miere odráža kompromis, ktorý sa dosiahol v rámci neformálnych rokovaní medzi zástupcami Rady a Európskeho parlamentu za pomoci Komisie. Výbor stálych predstaviteľov sa preto vyzýva, aby Rade navrhol, aby:

- schválila toto odôvodnené stanovisko Rady k jej pozícii v prvom čítaní a
- zaslala toto odôvodnené stanovisko Rady Európskemu parlamentu.

Po tom, ako Európsky parlament prijme svoju pozíciu v druhom čítaní, čím schváli pozíciu Rady bezo zmien, nadobudne nariadenie o opätovnom využívaní vody účinnosť 20. dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku EÚ*.
